

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Gerstabergr kopplingscentral

Södertälje kommun, Stockholms län

Järnvägsplan, samrådsunderlag 2024-04-05

Ärendenummer TRV 2023/101982

Trafikverket

Postadress: 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Författare: AFRY/Tyréns

Dokumentdatum: 2024-04-05

Ärendenummer: TRV 2023/101982

Projektnummer: 146457

Version: 1.0

Kontaktperson: Ingegerd Ask, Trafikverket

Sammanfattning

Trafikverket har tagit fram ett samrådsunderlag för järnvägsplan Gerstabergs kopplingscentral.

Två samråd har hållits, det första under perioden 2023-10-24 till 2023-11-13 och det andra mellan 2024-02-13 och 2024-02-26. Syftet med samråden har varit att informera om projektet, inhämta kunskap om förhållanden som är viktiga att ta hänsyn till vid planläggningen. Samrådsunderlaget utgör tillsammans med denna samrådsredogörelse underlag för länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

Inbjudan till samråden har skett via brev och annonsering. Samrådsunderlaget har också funnits tillgängligt på Trafikverkets kontor i Södertälje och i Solna samt på Trafikverkets webbplats <https://bransch.trafikverket.se/ostlanken-dokument> under Södertälje, Aktuella handlingar: Järnvägsplan.

Under samråden har synpunkter kring natur- och kulturmiljö, förorenad mark, djurhållning och jordbruksdrift, Planprogram Södertuna och bygg- och servicevägar. Synpunkter har också lämnats om buller och Ostlänken. Några av remittenterna har också valt att lämna synpunkter kring vilket utformningsalternativ som bör väljas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Samrådsrets	5
2 Samråd	6
2.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	6
Samråd med Södertälje kommun	6
Samråd med regional kollektivtrafikmyndighet, Region Stockholm trafikförvaltningen	7
Samråd med allmänheten och de som kan förväntas bli särskilt berörda	7
Samråd med myndigheter och organisationer	8
2.2. Samråd vid utformning av planförslaget	9

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Allt inkommit material rörande järnvägsplanen finns diariefört hos Trafikverket på ärendenummer: TRV 2023/101982.

1 Samrådsrets

Samråd ska enligt lagen om byggande av järnväg (1995:1649), ske med berörda länsstyrelser, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om järnvägsplanen har betydelse för kollektivtrafiken ska samråd även ske med berörd regional kollektivtrafikmyndighet. Samråd ska avse järnvägens utformning och miljöpåverkan.

Trafikverket har gjort bedömningen att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Ett första samråd hölls under perioden 2023-10-24 till 2023-11-13. I samrådsretsen ingick Länsstyrelsen Stockholm, Södertälje kommun, Region Stockholms trafikförvaltning, som är regional kollektivtrafikmyndighet, samt enskilda som kan bli särskilt berörda. Inbjudan till samrådet skedde via brev 2023-10-24. Av inbjudan framgick att samrådsunderlaget fanns tillgängligt på Trafikverkets kontor Nygatan 1 i Södertälje samt på Trafikverkets webbplats <https://bransch.trafikverket.se/ostlanken-dokument> under Södertälje, Aktuella handlingar: Järnvägsplan.

Efter den första samrådet valde Trafikverket att komplettera samrådsunderlaget med bygg- och servicevägar, varför nytt samråd med en utvidgad samrådsrets ägde rum. De som ingick i den första samrådsretsen fick en ny inbjudan till samråd, som denna gången skedde via annonsering i Södertälje lokaltidning, 2024-02-13. Samrådstiden varade mellan perioden 2024-02-13 och 2024-02-26. Det kompletterade samrådsunderlag fanns också tillgängligt på Trafikverkets kontor, Solna Strandväg 98, Solna samt på Trafikverkets webbplats enligt ovan.

Inbjudan med tillhörande sändlistor finns att tillgå i Trafikverkets diarium, diarienummer: TRV 2023/101982.

2 Samråd

2.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

Samråd med Södertälje kommun

Naturmiljö

Kommunen anser att den naturvärdesinventering och fågelinventering som är gjorda inom ramen för planprogram för Södertuna verksamhetsområde bör tas med i utredningen om den aktuella kopplingscentralen. I naturvärdesinventeringen finns ett område i anslutning till utredningsområdet som pekats ut med naturvärdesklass 4, visst naturvärde. I fågelutredningen pekas ett revir av spillkråka ut i Södertunas centrala till södra delar. Kopplingscentralens och servicevägens placering behöver ta hänsyn till de utpekade fynden inom området och behov av skyddsåtgärder eller försiktighetsmått behöver beskrivas i utredningsunderlaget. Ur naturmiljösynpunkt förordas alternativ A eller B i samrådsunderlaget då dessa ligger i anslutning till befintligt järnvägsområde samt kommande järnvägsområde för Ostlänken.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för synpunkterna och kommer beakta de utpekade värdena och artfynden i det vidare arbetet med järnvägsplanen. I arbetet kommer även behov av skyddsåtgärder och/eller försiktighetsmått att utredas.

Kulturmiljö

Kommunen anser att utifrån kulturmiljö är det olyckligt att kopplingscentralen föreslås placeras inom utpekat utredningsområde då det påverkar både det småskaliga och det storskaliga kulturlandskapet oavsett alternativ genom anläggningens omfång och dess tillfartsvägar. Ur kulturmiljösynpunkt förordas alternativ A eller B i samrådsunderlaget då de har en mer undanskymd placering. Servicevägar i anslutning till mangården bör kulturmiljömässigt undvikas för att undvika ytterligare infrastrukturpåverkan på kulturmiljön. Alternativ C i samrådsunderlaget utgör inte en lämplig placering då den berör på en lite större jordbruksmark. Kulturmiljömässigt bör det utredas om kopplingscentralen kan arbetas in i landskapsbilden, förslagsvis med vegetation, beroende på val av placering.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för synpunkterna.

Området för möjliga placeringar för kopplingscentralen begränsas av den tekniska förutsättningen att kablar som ska ansluta de olika järnvägsspåren har en begränsad maxlängd för att anläggningen ska få rätt funktion. Det innebär att kopplingscentralen behöver byggas i närheten av aktuella banor och med fördel söder om växeln (vid anslutningen mellan Västra stambana och Ostlänken), då det annars blir svårt att hålla kabellängderna tillräckligt korta till anslutningspunkterna på de olika spåren.

Förorenad mark

Kommunen påpekar att inom åtgärdsområdet har föroreningar i mark påvisats. Markarbeten i förorenad mark ska anmälas till miljökontoret enligt 28 § i förordningen miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I potentiellt förorenade områden bör översiktlig markundersökning utföras innan schaktarbeten påbörjas.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för synpunkterna. Trafikverket är skyldig att utreda eventuell föroreningsituation. Upptäcks föroreningar i samband med projekteringen eller i byggskedet, och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, ska tillsynsmyndigheten underrättas i enlighet med 10 kap. 11 § miljöbalken. Ifall föroreningsituationen förutsätter en efterbehandling av Trafikverket behöver en anmälan enligt § 28 i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd lämnas in till tillsynsmyndigheten.

Samråd med regional kollektivtrafikmyndighet, Region Stockholm trafikförvaltningen
Region Stockholm har inga synpunkter över samrådsunderlaget.

Samråd med allmänheten och de som kan förväntas bli särskilt berörda

Yttranden från enskilda

Djurhållning och jordbruksdrift

En synpunktslämnare påpekar att pågående djurhållning vilket måste tas i beaktande under såväl byggskede som i driftskede. De önskar att kopplingscentralen placeras vid Alternativ A då den platsen inte hindrar fortsatt jordbruksdrift.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för lämnade synpunkter. Djurhållningen kommer att beaktas i det vidare arbetet med järnvägsplanen.

Planprogram Södertuna

En synpunktslämnare önskar att kopplingscentralen placeras vid Alternativ A då den platsen inte hindrar den kombiterminal som planeras enligt Planprogram för Södertuna. Till sitt yttrande bifogades Trafikverkets utredning angående stickspårsanslutning till Södertuna (Trafikverket TRV 2014/48912) som de önskar tas i beaktande.

Trafikverkets kommentar:

I Trafikverkets stickspårsutredning visas att det finns tillgängliga tåglägen och en teoretisk möjlighet att skapa en anslutning till tänkt kombiterminal ur ett trafikeringsperspektiv. Utredningen gör ingen bedömning av byggbarheten för en anslutning nära Järna station. Det finns inga utfästelser om att en kombiterminal får ansluta till Västra- och Södra stambanan. Möjligheten att bygga en anslutning norrut från kombiterminalen är inte nämnd i utredningen. Den aktuella utredningen bedöms därmed inte ha någon påverkan på järnvägsplanen då den behandlar ett annat geografiskt område.

Bygg- och servicevägar

En synpunktslämnare anser att anslutningsväg till alternativ A söderifrån bör genomföras då den påverkar pågående lantbruksverksamhet minst och då det finns en skogsbilväg med fungerande bärighet.

Synpunktslämnaren önskar även ta del av den utredning som omnämns i samrådsunderlaget och som visar på att en anslutningsväg till alternativ A söderifrån skulle kräva pålning och avstängning av Västra stambanan.

En vägsamfällighet upplyser om att samrådsunderlaget saknar uppgifter om beräknad trafikintensitet på den aktuella samfälliga vägen och avvaktar med synpunkter tills uppgifterna redovisas.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer att beakta samtliga möjliga anslutningsvägar till alternativ A i det vidare arbetet med järnvägsplanen.

Det alternativ som omnämns i samrådsunderlaget med avseende på behov av pålning och avstängning av trafiken på Västra stambanan avser en potentiellt möjlig serviceväg från verksamhetsområde i Norrtuna. Alternativet är ännu inte färdigutrett, och någon utredning finns därmed ännu inte att dela.

Beräknad tillkommande trafik på berörda enskilda vägar kommer att redovisas i kommande planhandlingar.

Buller

En synpunktslämnare efterfrågar en mer utförlig redovisning av vilka ljud som anläggningen kommer att alstra till omgivningen.

Trafikverkets kommentar:

Bullerpåverkan kommer att redovisas i kommande planhandlingar.

Ostlänken

En synpunktslämnare anser att Ostlänken är onödig, dyr, skadar värdefull natur och har för hög hastighet.

Trafikverkets kommentar:

Det finns en ökad efterfrågan på tågresor samtidigt som mer gods behöver transporteras. Med Ostlänken ökar Trafikverket kapaciteten och gör plats för fler persontåg och godstransporterna får ökat utrymme på den befintliga järnvägen. Fler spår skapar kortare restider, punktligare tåg och en större möjlighet för att bo, arbeta och studera på olika orter. Det motiverar både de intrång som Ostlänken orsakar och den högre hastigheten. Ostlänken ingår i den av regeringen beslutade trafikslagsövergripande nationella planen för transportinfrastrukturen 2022–2033, och har därmed bedömts som samhällsekonomiskt motiverad.

Oklarhet om mottagare samt begäran om mer tid

Synpunktslämnaren vill påpeka att det inte framgår om vederbörande har fått samrådsremissen via mejl i egenskap av privatperson eller ordförande för Gerstabergh samfällighetsförening. Oavsett anser de att svarstiden är för kort och önskar förlängning.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för de inkomna synpunkterna.

Trafikverket har återkopplat till synpunktslämnaren vi telefon för att tydliggöra att detta var ett kompletterande samråd till det de redan lämnat synpunkter och när en samrådshandling tagits fram kommer de få lämna synpunkter på denna i nästa samråd.

Samråd med myndigheter och organisationer**Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn**

Naturskyddsföreningen anser att alternativ A medför nackdelar jämfört med de andra alternativen, när anläggnings- och servicevägen blir längre och behöver dras igenom delvis känsliga skogsområden med påverkan på fornlämningar och kulturhistoriska lämningar, friluftsliv, bär- och svamplockning och skogsvandringar på bland annat Sörmlandsleden. Vägen kommer även att påverka bostäder inom Kallfors. Föreningen lyfter även fram

pågående planprocess för Kallfors ängar som en osäkerhet avseende bygg- och servicevägen för alternativ A.

Naturskyddsföreningen anser att alternativ B och C ger väsentligt mindre påverkan då befintliga vägar kan nyttjas samt att eventuell ny dragning kan ske så att jordbruksmark i stort sett värnas. Av de båda alternativen föredrar de alternativ C.

Naturskyddsföreningen anser att skrivningarna gällande skydd av jordbruksmark är tillräckliga. De är positiva till de försiktighetsprinciper som anges för masshantering. Vidare anser de att artskydd, kulturmiljö och rekreation- och friluftsliv är bra angivna i samrådsunderlaget.

I övrigt förutsätter Naturskyddsföreningen att de miljövärden och frågor som berörs i samrådshandlingen hanteras enligt vad som beskrivs i handlingen. Slutligen vill de anföra att de ser mycket positivt på de frågeställningar som anges i kap. 7.2 Viktiga frågeställningar.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tackar för de inkomna synpunkterna. En bygg- och serviceväg till alternativ A avser i hög utsträckning nyttja redan befintlig skogsbilväg. Nyanläggning krävs endast på en mindre sträcka får att nå fram till platsen för alternativ A.

Pågående planprocess för detaljplan Kallfors ängar kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

2.2. Samråd vid utformning av planförslaget

Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 151 73 Södertälje. Besöksadress: Nygatan 1.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se